

„Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!“

spalis 2005

VARPAS

Nr.10(132)

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Molotovo-Ribentropo paktas Lietuvai tebeturi baisių pasekmių

(Kalba, pasakyta LS ir LLKS inicijuotame rugpjūčio 23-iosios paminėjimo renginyje)

Dr. Petras Ragauskas

Prieš kelias savaites "Omni.lt" interneto naujienų svetainėje aptikau įdomios apklausos duomenis. Duomenis, kurių rezultatų negaliu viena-reikšmiškai paaiškinti netgi pats sau. Lankytojams buvo užduotas klausimas: "Ar galėtumėte paaukoti savo gyvybę vardan Lietuvos, jei to reiktų?" Į šį klausimą atsakė per tris tūkstančius žmonių. Atsakymą "taip", be jokių abejonių, pasirinko 14 proc., dar 36 proc. nurodė, kad tai "priklausytų nuo aplinkybių". Beveik pusė respondentų atsakė "ne". Ką šie duomenys reiškia: ar tai mūsų "vakarėjimo" ir artėjimo prie sočios ir tampančios vis labiau abejinga bet kokioms vertybėms Europos ženklas, ar okupacijos ir patirto tautos dvasios suluošinimo pasekmė?

Kad ir koks atsakymas būtų teisingas, akivaizdu, kad Ribentropo-Molotovo paktas Lietuvai ne tik turėjo, bet ir tebeturi baisių pasekmių. Nepaisant to, kad jau 15 metų gyvenam atkurtoje Lietuvos valstybėje. Nepaisant to, kad esame NATO ir ES nariai. Kažkada šis paktas nuo Europos mus atidalijo ne tik pasieniečių užkardomis, per laiką buvo atidalyti protai. 1940 metais buvome okupuoti fiziškai. Šiandien tebesame pavergti dvasiškai.

Nepaisant to, savo viduje labai aiškiai jaučiu du dalykus: mes galime panaikinti šio pakto pasekmes savo tautai. Tai gera žinia. Tačiau tai padaryti galime tik mes patys. Nei mūsų bičiuliai, nei mūsų sąjungininkai - niekas už mus to nepadarys. Ar gera žinia yra ir tai, kad patys esame atsakingi už savo ateitį, spręskite patys.

Rugpjūčio 23-oji mums yra simbolis. Ir to, kas bloga, ir to, kas gera (kad ir kaip paradoksaliai tai skambėtų). Nežinau, kaip jums, bet man ši diena pirmiausia asocijuojasi ne su nusikaltimu prieš Lietuvą ir kitas Baltijos šalis, bet su mūsų tautų pakilimu ir vienu didingiausių mūsų laikų įvykiu - Baltijos keliu. Gal-

būt todėl, kad man neteko patirti Laisvės praradimo kartėlio, bet pats galėjau dalyvauti jį sugrąžinant. Reikalaujant teisingumo. Tačiau šis paktas yra ir kitas simbolis. Agresijos, savanaudiškumo ir nuolatinio pavojaus. Pavojaus bent jau tol, kol Rusija nesikeičia. Pykstame už V. Putino žodžius, prieš pusmetį pasakytus Bratislavoje. Bet, mano galva, šie žodžiai (jokiu būdu ne pozicija, bet patys žodžiai) mums į naudą. Gera, kad žmogus kalba atvirai - pasaulis bent jau gali įsitikinti, kas jis yra iš tiesų.

Galime guostis - Europoje bręsta pokyčiai. Vokietija ir Prancūzija rengiasi nustumti į šalį Karaliaučiaus įkūrimo jubiliejų dalyvavusius KGB pulkininko bičiulius. Tiesa, šie pokyčiai nuo mūsų nedaug priklauso. Kai kas sako, kad nepriklauso visai. Bet jie neteisūs. Taip pat kaip yra neteisūs ir tie, kurie mano, kad mes esame bejėgiai daryti bent šokią tokią įtaką Rusijai.

Kalbu ne apie specialiąsias tarnybas. Netgi ne apie mūsų atstovus Europos Parlamente, Europos Tarybos parlamentinėje asamblėjoje, ministrų pasitarimuose. Kalbu apie visai kitus dalykus. Jei mes krikščionys, katalikai, melstis galime (ir turėtume) ne tik už Lietuvą, bet ir Rusiją. Ir ne vien dėl to, kad Saliamono ir apaštalo Pauliaus pasakyta: "Laiminkite savo priešus ir taip sukursite žarijas ant jų galvos". Iš tiesų, jei jie nesikeis, tebus žarijos. Bet mes turime trokšti, kad ši šalis pasikeistų. Aktyviai trokšti. Jų ir savo pačių labai.

Sėkme tikėti padeda ir tai, kad fizinio pavergimo jau atsikratėme. Pakaktų jėgų atsikratyti ir dvasinio. Tik šie pančiai nematomi, su jais sunkiau. Kita vertus, protus pavergė ne per metus.. Todėl nekeista, kad ne per metus ir išsilaisvinsime. Juolab kad netgi mes patys, kurie čia susirinkome, tų pančių dažnai nepastebime.

Būtent dėl šios priežasties šiandien toks svarbus Sąjūdis. Ir vis dar reikalingas. Dar nepadaręs to darbo, kuris jam buvo skirtas. Daugelio nemėgstamas. Vis dažniau piktai pašiepiamas. Gerokai silpnesnis nei prieš 15 metų. Tačiau tebesantis kaip rakštis sėdimojame. Neleidžiantis patogiausiai sėdėti ir nuolat primenantis apie mūsų tautoje išlikusią protų vergiją.

Taigi su pakto pasekmėmis dar nesusidorojome. Tačiau tik patys galime jas sunaikinti. Ir tas, kurios yra mūsų tautoje, ir tas, kurios liko Rusijos žmonių širdyse ir protuose. Nenuleiskime rankų!

Rugsėjo 6 d. krikščioniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraščiui „XXI amžius“ sukako 15 metų. Sveikiname laikraščio Redaktorių Edvardą Šiugždą, jo leidėjus ir visus skaitytojus, linkime jiems Aukščiausiojo malonių. Laikraščiui - ir toliau eiti tiesos ir šviesos keliu.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga ir „Varpo“ redakcija

Tylėti ir tūnoti ar kalbėti ir veikti

Juozapas Palionis

Rugpjūčio 7 d. "Baltijos kelyje" ats. generolas majoras Jonas Algirdas Kronkaitis rašo, kad yra daugybė veiksmų, kurių turėtume imtis, kad pagaliau pradėtume kovoti su reiškiniiais, griaušančiais mūsų valstybingumo pamatus, tačiau pirmučiausia skatina susivokti, "jog blogiui laimėti nieko daugiau nereikia - užtenka, kad doras žmogus būtų pasyvus". Krikščioniškuoju požiūriu, pasyvumas blogio atžvilgiu laikomas nuodėme. Gailesčio akte prieš Mišias tariama: "nusidėjau mintimis, žodžiais, darbais ir apsileidimais". Iš tikrųjų pasyvumą arba apsileidimą, esant blogiui, reikia laikyti jo palaikymu, blogio gyvastingumo skatinimu.

Mūsų tautos pasyvumo priežasčių reikėtų ieškoti jos ilgametėje nelaisvėje. Baudžiava, svetimųjų uždėtas jungas, prievartinis nuolankumas valdžioms šimtmečių bėgyje ir tik trumpas laisvės ir nepriklausomybės atokvėpis, stūmė žmogų į nuasmeninimą, užguitumą. Užguitam, tik vergo patirtį turinčiam žmogui, laisvė, nepriklausomybė, savivalda (demokratija) iškart netampa gėriu, o veikiau našta, kurios jis dar neišmoko nešti, todėl jis tūno belaukdamas, kad geras valdovas ar ponas reikalus patvarkys. "Geram" valdovui ar ponui to ir tereikia. Jis nesunkiai pamina minėtas vertybes, naudoja užguitųjų triūsą, tenkina ne žmonių, o savo reikmes. Įsidėmėtina, kad valdantiejiems naudinga, jog žmogus būtų užguitas, kad gyventų skurde, kad jam terūpėtų duona kasdieninė, o ne laisvė, nepriklausomybė, savivalda, valstybingumas, kurios ir yra žmonių saugios būties ir kokybiškos buities pagrindas.

Taip jau nutiko Lietuvai išsivadavus iš svetimųjų jungo, kad, įsitvirtinusi visose valstybinėse institucijose komunistinė partinė nomenklatūra, ten ir pasiliko, nes užguita visuomenė arba tūnojo, arba išsigandusi laisvės ir savivaldos gūσιο, nusprendė nesitraukti iš pavaldumo vakarykštiesiems prievartautojams, savanoriškai liko jų valdžioje. O ta valdžia pasinaudojo laisve ir nepriklausomybe, iš kapitalizmo niekintojos pati virto laukinio kapitalizmo klanu, tarpstančiu ne iš savo, o iš pavaldžių prakaito.

Tačiau "nebeužtvenksi upės bėgimo", nors kai kam "prie ruso buvo geriau", kai kam ir labai gera, teks, išmokus naudotis laisve bei savivalda, pasiekti gėrį visai tautai, o ne vien plėšrūniškam klanui. Tik tam teks liautis tūnojus, teks atsitiesti ir stoti į kovą prieš blogį.

Netiesa, kad su blogiu

valstybėje galima kovoti tik per partijas, per valdžias - "iš viršaus; nors tokią privilegiją esantieji valdžioje savinasi. Blogis stengiasi maskuotis gėrio regimybė, blogis vengia viešumo. O visuomenė gali blogį demaskuoti, nuplėšti geradarių ar gelbėtojų kaukę. Paviešintas blogis tampa jo korpėjo gėdos stulpu, net žemos moralės veikėją priverčia susimąstyti, pajusti gėdą jei ne prieš tautą, tai prieš palikuonis. Nesmagu turbūt tokiam įsivaizduoti, kad vaikai ar vaikaičiai negalės didžiūotis, kad tėvas ar senelis buvo prezidentas ar premjeras, nes jis išgarsėjo Mikės melagėlio reputacija, buvo nusikalstamos partijos vadovas, negalės jie džiaugtis ir paveldėti turtu, nes jo kilmė - "prichvatizacija" bei tokios pat kilmės "pasoga". Nesmagu vaikams ar vaikaičiams būti pravardžiuojamais "kniazikais" (kunigaikštukais), nes jų motina ar senelė už paslaugas Rusijai pelnė tokį titulą. Nesmagu turėtų būti miesto merui pagalvojus, kad jo vaikams ar vaikaičiams teks griauti tėvo ar senelio rūpesčiu statydintus miesto veidą darkančius statinius.

Kai kas priekaištauja, kad apie blogį valstybėje kalbama per daug, kad nematomi, neiškeliami geri pokyčiai. Gerus pokyčius, gerus darbus iš tikrųjų reikia viešinti, skatinti, tačiau apie tarpstantį blogį tylėti nevalia. Blogio įvardijimas yra pirmas žingsnis į jo naikinimą, tolimesni žingsniai - aktyvi veikla. Daugeliui atrodo ir jie net "moksliškai" įrodo, kad tam tikram blogiui pasipriešinti neįmanoma. Tokius mokslinčius iškilus politikas ir publicistas Vilius Bražėnas vadina "nieko nedarymo ekspertais", nuo savęs pridurčiau, - ir tūnojų meistras.

Jei dar neišmokome pasinaudoti savivaldos privatumais, neįstengiame pasirinkti ir išrinkti į valdžias dorų žmonių, laisvai žodį sakyti ir rašyti, bendruomeninę veiklą plėtoti, nepraleisti pastebimo blogio nemačiom, negirdom, turime visas galimybes. Nau-

► Nukelta į 2 p.

Buldozerinio ateizmo liudytojai - išsprogdinti Trijų kryžių kalno kryžiai

Atkelta iš 1 p.
 ▶ dotis tokiomis galimybėmis - visų dorų žmonių priedermė ir pareiga. Ir gražių pavyzdžių turime. Antai, jau paminėto, 93-čius metus einančio skauto nuo 1926 metų Viliaus Braženo pavardė mirga spaudos puslapiuose, neseniai jis išleido storulę knygą, dalyvauja įvairiuose renginiuose bei susitikimuose su visuomene, turėdamas daugiametę tarptautinės politikos analitiko patirtį ir nepakartojamą išvalgumą, negailestingai demaskuoja blogį valstybėje, skatina burtis į kuopeles, vietos bendruomenes, bendrauti ir veikti "iš apačios". Džiugu, kad tai - ne vienintelis pavyzdys. Skaitome ir girdime apie besikuriančias ir jau veikiančias vietas bendruomenes, kurios veiksmingai priešinasi biurokratijai, įstengia įgyvendinti savo projektus, ugdo iš savo tarpo būsimus kandidatus į valdžias, akylai stebi ir demaskuoja nedorėlius valdžioje, kovoja su blogiu. Ir apmaudu bei skaudu, kad akademikai, rašytojai, aukštųjų mokyklų profesoriai, su retomis išimtimis, yra abejingi tautos ir jos valstybės reikalams, tyli, tūno savo asmeninėse celėse. Toks elgesys prilygsta pataikavimui iš valdžių einančiam blogiui, maskuojamai korupcijai.

Tautos esminis bruožas yra istorinio likimo bendrystė. Ta bendrystė radosi iš žmonių bendravimo. Bendravimas be kalbėjimo neįmanomas, o likimą esmingai lemia aktyvi veikla. Siekdami tvirtinti tautą ir jos valstybę, privalome atpažinti blogį, kalbėti apie jį, veikti prieš jį.

Laisvo žodžio nelaisvės liudytojai - radijo trukdymo stoties bokštai Vilniuje (SSRS teritorijoje tokių stočių buvo per 1000)

Iškilmingas pagerbimas ir prasmingas laisvės kovotojų atminimo įamžinimas

Dalyvis

Kauno rajone, Rokų Gustaitynėje, kur anksčiau buvo Jurgio ir Onos Stasiulevičių vienkiemis, o dar seniau - Motiejaus Gustainio - lietuvių simbolizmo pradininko, pirmojo Lietuvoje literatūros ir meno mokslų daktaro, pirmojo "Stilistikos" vadovėlio autorius, pirmosios mergaičių progimnazijos ir gimnazijos steigėjo,

daugelio knygų autoriaus - gimtinė, dabar laukuose išikūręs Jurgio Stasiulevičiaus vaikiaičio Valentino ir jo žmonos Linos naujas vienkiemėlis: dailus medinis namas, tvenkinys, o aplinkui - daugybė įvairiausių medelių, krūmų krūmelių, gėlių. Čia iki senųjų Stasiulevičių šeimos tremties buvo bunkeris, laikėsi partizanai, čia trys iš jų - Tautmylis, Albinas Juodis-Šturmas ir Jurgis Miliauskas-Sapnas - žuvo.

Rugpjūčio 27 d. 10 val. Aukštosios Panemunės Švč. Mergelės Marijos dangun ėmimo bažnyčia buvo pilna žmonių. Čia šv. Mišias aukojo monsinjoras Alfonsas Svarinskas (jis ir turinągą pamokslą pasakė), Aukštosios Panemunės Aleksoto dekanas klebonas kan. Deimantas Brogys, altaris kan. Pranas Liutvinas ir kanauninkas, Rokų klebonas kun. Virgilijus Gražulevičius. Pasimeldę už žuvusiuosius, sugiedojo Lietuvos himną, mišių dalyviai persikėlė į Rokų. Čia monsinjoras A. Svarinskas pašventino naujai pastatytą paminklą žuvusiems. Prie

Monsinjoras Alfonsas Svarinskas šventina paminklą žuvusiems partizanams

Iškilingas pagerbimas ir prasmingas laisvės kovotojų atminimo įamžinimas

Atkelta iš 2 p. ► paminklo buvo sugiedotas Lietuvos himnas, giesmė "Marija, Marija", pagarbą žuvusiems atidavė kariai šautuvų salvėmis. Minėjimo dalyvių įgalioti atstovai vežė gėles į Pakuonio kapines ant vienintelio iš aštuonių žinomo Motiejaus, šešių sūnų partizanų Juodžių tėvo kapo. Ten uždegtos ir aštuonios žvakės - Motiejui, jo žmonai Agotai ir šešiesiems sūnams.

Renginio dalyvius sveikino, už partizanų atminimo įamžinimą dėkojo, patriotinį žodį tarė Lietuvos laisvės kovotojai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, svečiai. Tarp dalyvių ir garbių svečių - Antanas Lukša, Vytautas Raibikis, Vytautas Balsys, Antanas Švenčionis, Vytautas Juodsnukis, Onutė Stasiulevičiūtė-Čepienė, partizanų Juodžių pusbroliai, Kauno savivaldybės vicemeras Kazimieras Kuzminskas, Seimo nariai Vida Marija Čigriejienė, Kazimieras Starkevičius, Povilas Jakučionis, Arimantas Dumčius, Donatas Jankauskas. Algimantas Zolubas, pasveikinęs dalyvius Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos ir "Varpo" redakcijos vardu, jaunesiems Stasiulevičiams įteikė sunaikintos senųjų Stasiulevičių sodybos, kuriame pažymėti pastatai, augmenija ir partizanų bunkeris, architekto Žibarto Simonaičio atkurtą planą.

Išsamų, vaizdingą pranešimą perskaitė Onos ir Jurgio Stasiulevičių dukra, raudonojo siaubo liudininkė, anuomet jaunutė partizanų talkininkė, vėliau tremtinė Onutė Stasiulevičiūtė-Čepienė. Jos pranešime buvo vaizdžiai atspindėta anuometinių Rokų geografija, istorija, būtis ir buitį - kraupi praeitis, lietuvių Motinos Sopulingosios Juodienės, netekusios vyro ir šešių sūnų, likimas. Čia dera pasakyti, kad Onutės rūpesčiu, gebėjimu sutelkti paramą ir pagalbą, buvo pastatytas paminklas žuvusiems partizanams bei iškilmingas bažnytinis ir pasaulietiškas partizanų atminimo pagerbimas.

Nuostabioj aplinkoj, tik lengviems debesėliams puošiant dangų, plevėsuojant Lietuvos Respublikos, Tremtinių, Rokų mokyklos, Gustaitynės vaikų, Kudirkaičių vėliavoms, pagal mokytojos Vandos Mažeikienės parengtą programą visą renginį puošė jaunimo tariamas sparnuotas žodis, renginio dalyviams pritariant, mokytojai Rasai Kavaliauskienei vadovaujant, giedamos giesmės, dainuojamos dainos.

Tepajunta skaitytojas atminimo įamžinimo renginio dvasią iš Rokų garbingos ir sopulingos praeities baladės ištraukų, mokytojos Vandos Mažeikienės parašytų ir jaunimo lūpomis ištartų.

Mėginsime šiandieną pirmą puslapį atverst Rokų bendruomenės mokyklos knygos. Širdim išmoksime pamokas šventas, kad ir svetur išėję neprაžūtum. Žmogum kad sau ir tautai, ir pasauliui, anot Vidūno, būtum.

Mes mokysimės iš miškų, laukų ir upių, Iš skardžių prie Jiesios, iš augalų ir paukščių, Iš senkapių, piliakalnių, koplyčių, kryžių ir ... Iš kilnių Rokų žmonių statysime gyvąją bažnyčią.

Švento Roko lauke, Rokakiemi, po Lietuvos dangum, Žeme, iš kurios stiprybę semiam, Tu atmintį išsaugok partizanų ir knygon įrašyk; Iš šito puslapio bendruomenė tegu išmoksta Ivertint auką tu, kurie Tėvynei laisvės trokšta.

Penki šimtai, penki šimtai sunkiausių ir margiausių puslapių Rokų ir jų apylinkių kaimų istorijos... Istoriją dar kunigaikščių Lietuvos ant popieriaus Jiesios, Iš švento Roko lauko atgabento, rašė. Ir vienuolynus, bažnyčias iš švento Roko molio bernardinai statė. Penki šimtai, penki šimtai tau, šitas lauke, metų. Tebus palaimintos Sūduvos lygumos, Rokų laukai, Tiek didžiavryių Tėvynei davę.

Tą Kalėdų naktį jis - sargyboj Gustatynėj, Stasiulevičių sodyboj Saugojo, kol broliai duoną laužė, O malda krūtinėse liepsnojo tarsi laužas.

Į Kalėdų Žvaigždę žvelgė lino akys, Bet kulka krūtinėn smigo kaip gyvatė. Sniego patale raudonam Tautmylys. Šviesiaplaukio Tautmylio kas vardą pasakys?

Amžinai paliko tautą jis mylis Po Rokų padange Tautmylys. Elgeta suvargusi atėjo ir raudodojo... Gal tai motina jo buvo? Gal sesuo jo?

Pakelėj dulkėtojų Tautmylio kapelį Lietuvaitės puošė balta ramune. Stulpais Gedimino skaisčiai sužydėjo Kruvinos lelijos ir rūta žalia.

Agotos Juodienės Golgota - krauju Rokų žemė rasota, Septyni skausmo kardai pervėrė širdį kiaurai. Motina Sopulingoji, ieškai vyro ir šešeto savo sūnų? Priaugo suknia juodoji prie kūno - priekaištas akiai sribū.

Moksleiviai skaito "Rokų knygos" lapus

Geopolitiniai metai „Bernardinuose“

Vilius Braženas

Dažnokai mūsų tarptautinių reikalų žinovai savo komentaruose patys, lyg pakulose, susipainioja savo svarstymuose ir sujaukia skaičiuotojų ir klausytojų Lietuvą liečiančių įvykių supratimą.

Bet kokią pasaulinį įvykį svarstant iš Lietuvos intereso taško tenka naudoti gan sudėtingą geopolitinę formulę. Aišku, kad formulėn įdėjus klaidingus „žinomuosius“ ir sprendimas bus klaidingas.

Taipogi daug lengviau būtų ir komentatoriams ir klausytojams susigaudyti kuriais pagrindais bandoma išristi geopolitinius klausimus, jei į formulę, kur tai dažniausiai ir tinka, vietoje „kosmopolitizmo“ bei „internacionalizmo“ būtų įdedamas „globalizmas“. Matyt politikai, politologai ir žurnalistai tą terminą naudoti kažkodėl vengia, kaip okupacijos metais buvo nevalia vartoti žodžių „okupacija“ ir „nepriklausomybė“. Gal todėl ir dabar dar vengiama dalykiškai kalbėti ne tik apie tai, bet ir apie Atlanto Chartos mėlą, apie Jaltos išdavystę, apie Jungtinių Tautų darinį neva taikos, o ne globalistiniams tikslams sukurtą. Komentatorių klaidinimo gan geras pavyzdys yra dėmesio akiratin pakliuvęs ELTA paruoštas „Bernardinų“ internete 2005-07-18 paskelbtas pasisakymų Potsdamo konferencijos 60 metų sukakties proga rinkinys. Jame, lyg susitarus,

praktiškai išbaltinama Jaltos išdavystė ir už pasaulio sujaukimą atsakomybė suverčiama ant išdavystę detalizavusios Potsdamo ir kažkokios neįvykusios (taikos?) konferencijos. Vakarų ir Rytų globalistų išdavikiškas sandėris pateisinamas Vakarų neva nenoru kariauti. (Su žlungančia, vos bekvėpuojančia, išsisėmusia Sovietų Sąjunga?) Štai pavyzdžiai: E.Zingeris esą pažymėjęs: „Potsdamo konferencija nulėmė, kad pusė amžiaus išgyvenome vergijoje, baimėje, politinėje ir ekonominėje depresijoje. J.Stalinas mus grąžino į viduramžius“. Ar jis bando pasakyti, kad viduramžiais, ir dar neaišku kuriame to 1000 metų šimtetyje, žmonės sirgo „politine ir ekonomine depresija“, kai vargu ar apie tokius dalykus kas žinojo ar kalbėjo? Ir prieš du išeitų, jog Sovietų okupacijų metu buvo tik „baimė“, o nebuvo tautžudystės kalėjimuose ir mirtininkų stovyklose. O vergija pasaulyje dar ilgokai tęsėsi ir po viduramžių. Ir vargu, ar viduramžiais buvo žudomi, kaip sovietijos vergijoje, vertinga nuosavybė - vergai. Tačiau taip komentuoja parlamentaras.

Tarptautinės teisės ekspertas Darius Žalimas tvirtinąs: „Jei faktiškai tų teritorijų (Rytų Europos - ELTA) užėmimas būtų paliktas Sovietų Sąjungos įtakos zonoje, alternatyva buvo kitas karas. Vakarai nusprendė palaukti, kol sovietų imperija pati subyrės“. Štai kaip kalba teisininkas, įbridęs (be gelbėjimosi rato) į gilius ir drumzlinus geopolitinius ir karinės strategijos vandenius. Jo bėda, kad nėra įterpęs globalizmo - pasaulinės valdžios siekimo - į geopolitinę formulę. Juk kas tada begalėjo kariauti su „Vakarais“, konkrečiai, su vienu išlikusia galybe - JAV? Ar SSRS, kurios R.Armija mito JAV konservais, važinėjo JAV sunkvežimiais, naudojo JAV parūpintą ginkluotę? Deja, kad SSRS nesubyrėtų, JAV globalistai jai siuntė gin-

kluotę ir maistą (per Iraną) dar 7-nis mėnesius po karo. Gerokai kluvo ir per Maršalio planą. Ir po to globalistai JAV valdžioje ir biznyje ramstė Sovietus puselčiai grūdais, technologija ir prestižu. Tuo pasirūpino dargi ir Vakarų globalizmo partnerio SSRS 200 agentų JAV strateginėse pozicijose. Vienas jų buvo prezidento Ruzvelto svarbiausias patarėjas Baltuosiuose Rūmuose Harry Hopkins.

Jei Vakarai būtų nenorėję kariauti, būtų priėmę antinacinių vokiečių siūlymą pasiduoti Vakarams jau 1943 m. pavasarį, kai R.Armija dar tebebuvo kažkur prie Vitebsko. Taigi - toli ir nuo Lietuvos. Vietoje to, visų tautų jaunų vyrų žudynės tęsėsi dar du kruvinus metus, kad Stalinas sutiktų steigti JTO. JAV senatorius ir aviacijos generolas Barry Goldwater yra pareiškęs: „Karas be reikalo buvo užtęstas du metus, ir tai sukūrė sovietų imperiją“. Jis pats dalyvavo kare ir tikriausiai buvo patikimesnis strategas, negu kad ir geriausias teisininkas ar ambasadorius Izraelyje. Panašią giesmę apie karą ir Sovietijos sugriuvimą gieda „sovietologas“, buvęs Lietuvos ambasadorius Izraelyje Romas Misiūnas. Iš asmeninio susidūrimo ir jo „bendradarbiavimo“ veiklos išeivijoje stebėjimo buvau susidaręs nuomonę jį buvus vienu iš pačių „liberaliausių“ išeivijos jaunesniosios kartos narių. Tad nenustebau paskaitęs jo nuomonę, kad „...toks Vakarų neveiklumas (išdavystė - V.B.) Baltijos šalių atžvilgiu joms tam tikra prasme išėjo į gerą“. Taip, ir aš perskaičiau kelis kartus. „Į gerą“ išėjo 50 metų genocidinė okupacija?!

Kol geopolitinėse formulėse nebus naudojami tikri „žinomieji“ ir bus iš jų išmetami visaip suprasti galimi savivaldos bei valdžių sistemų pavadinimai, kaip „demokratija“, komentatoriai neišvengiamai klys ir klaidins mus visus. O dabar tauta per dažnai maitinama geopolitiniais mitais.

Šalia prie kelio parimęs

(„Kas Tave prie kelio iš dangaus atprašė?“)

Irena Bražėnaitė

Vyresniokai dar atsimenam, kai mūsų tėvai, eidami ar važiuodami pro pakelės kryžių ar rūpintojėlį, stabdydavo širmį ar bėrį, nusivoždavo kepurę ir pagarbiai nusilenkdavo pilkajam laukų ir širdžių ramybės sergėtojui. Pavasara kryžiai žydėdavo mergaičių apipinti ir apkaišyti pačiais gražiausiais jų darželių ir laukų žolynėliais. Iki šiol menu gimtinėje smūtkelį su Marija ir Kristumi ant jos kelių, o Jos dėlne - čiepsinčiu miško paukštytės lizdeliu. Visą amžių tą gaudžiai džiugų vaikystės reginį nešiojuos... Kai mano tėtės dėdė „kriaučių“ varė caras „Japonų karėn“, jis, parklupęs prie gimtos sodybos kryžiaus, pasižadėjo, jei gyvas grįšias, pastatyti savo kaimui naują, gražų kryžių. Mandžiūrijos smiltynus ir pelkynus išbraidęs, pulkus rekrutėlių pilkais mundurėliais apsiuvęs, jis grįžo, ir jo giminės, prieteliai ir kaimo piemenėliai kelias savaites džiaugėsi, regėdami kryždirbio „meistravonę“: Padvarnių kaimo kryžkelėj, prie keliūtės, bėgančios link Volišio dvaro, iškilo gražiai „malia-votas“ su daugybe „aniolėlių“ ir šventųjų kryžius. Ilgai kryžius guodė padvarniškius, per „kryžias“ žolynų vainikais padabinamas ir apgiedamas, kol maskoliškosios sovietijos pakalikai, išdraskę šeimas, namus, kaimus ir ramybę, suniokojo ir Padvarnių sodžiaus puošmeną...

Atsigaivelėjom nuo dvasią ir kūną dusinusio raudo maro. Lenktyniaudami su karčemų ir smuklių statytojais, žmonės vėl apkaišė paplentes ir pavieškeses dailiais kryžiais.

Seserų Jarmalyčių rūpesčiu, seniūnijai talkinant, ant Jarmalių ir Petruškų kryžkelės, netoli Sarių ežero Švenčionių rajone buvo pastatytas Rimanto Puodžiūno ištašytas kryžius. Kunigui Vidui Smagurauskui jį pašventinus ir pabučiavus, sugiedojom himną kryžiui „Crux fidelis“: Kryžiau šventas, visų medžių tu tik vienas pažiba,

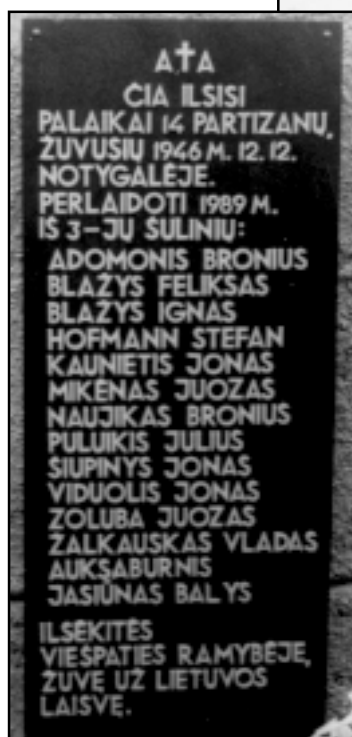
Neišželdins girios brandžios kito tokio niekada...

Apkurto mūsų širdys, sumolėjo dvasia. Gal todėl ir grįžta Rūpintojėlis pakelėsna, išplėtęs savo kryžavonę, tarsį ketintų apglėbti žmogų, kryžius. Tik nebe juodbėriais, o visokio plauko automobiliais, galvotrukčiais ir kūlverstom plentais ir vieškeliais žmogėnai vejasi besikeičiantį pinigą, biznį, laiką, konkurentą, vagį, laimę, o pasiveja tankiausiai tik bėdą ir jo visuos pašaliuos laukiančią lemtį... Nes žmonės pastebi:

„Pražuvo laimė - nesuvijai ratais. Norint čia išbėgsi - likimas vis tiek už kito kampo atsitūpęs tavęs tykos“. „Audinė“ gi ne sartis - nepigu išibėgėjusią sustabdyt kepurei prieš pakelės kryžių nusivožti. „Tai kam gi Tu, budrus Dievuli mano, prie viešo kelio rūpestėliu rymai?“, anot poeto...

Pakeliui - Adutiškio kapinės. Buvo tokios eilės ir daina: „...jų negriauna nei laikas, nei valdžios ...“ Deja, deja: jei kapinaitės miestely - tai dar dar, o jau sostinė - tai seniai mindom besimėtančius žmonių kaulelius. Tėvynės laukai primena stepę: važiuoji, važiuoji - nei sodybų, nei sodų, tik kur ne kur laukuose medžių guotų apglėbtos gūžias dar neužartos kaimo kapinaitės. Keisto prigimimo turėtų būti žmogus, statantis namą ant kapų. Taip pat - ir laidojantis savo mirusįjį kažkieno kape (jei giminaičio - gal dar dar...). Taigi Adutiškio kapeliai. Mažučiai. Aptverti. Kaip bekraipysi galvą, net sovietmečiu kapui

► Nukelta į 6 p.

Paminklas perlaidotiems partizanams (šulinio imitacija) Pandėlio kapinėse

Imperija, dešros ir melagiai

Ričardas Kalytis

Dešimtmečius laikytą alkaną imperijos liaudį postalinistiniai vadovai nutarė šiek tiek pamaitinti. Mesdami išteklius į kiek mažiau nuste kentus Baltijos šalių kolchozus, pasišovė ją aprūpinti maistu. Tai atsiliepė į čionykštę gamybos sandarą ir mūsų žmonių gyvenimą. Kartais išgirstame iš kaimo žmonių, jog "prie ruso buvo geriau" (žmogus turi teisę tokiam palyginimui). Gyvenome prie didelės ir nuolat alkanos Rusijos, kuri niekaip ir niekad nesugeba apsirūpinti maistu. O lietuvis dar turėjo ūkininkavimo įgūdžius, nebuvo praradęs darbštumo bei potraukio turtui, o tai ir lėmė jo menamą gerovę. Alkanoje valstybėje su uždarois sienomis kvepiančios rūkytos dešros kilogramas, atėjęs iš Lietuvos, turėjo ne tik materialią, ekonominę, bet ir politinę vertę, ypač - per paplitusius kyšius. O dešrų tikrai gaminome daug.

Tačiau nepervertinkime savęs ir "geros" rusiškos valdžios. Šitokio kiekio žemės ūkio produkcijos negalėjome pagaminti vieni. Reikėjo mašinų, kuro, trąšų, kombinuotų pašarų, elektros energijos, dujų. Visa tai gaudavome iš imperijos, galima sakyti, veltui arba pusvelčiui. Maža to, metų gale labai dažnai dar kolūkių skolas nurašydavo. Imperija minėtas gėrybes tiekė pavyzdingai. Prisiminkime ir pesticidus, kurių atsargų dar ir šiandien negalime atsikratyti. Visos gėrybės, įvertinus visuotinę vagystę, buvo prieinamos ir daugeliui kolūkiečių, o jie savo ūkeliuose pagaminavo nemažai labai reikalingos produkcijos. Taigi atskiram individui buvo tikra gerovė, tačiau valstybei - prapultis. O tai netrukus ir pasitvirtino.

Dabar prie tariamai turėtos gerovės pradėjome dėti minusus, kurie ją gerokai nuvertins. Kolūkietis, nupenėjęs kiaulę ir paėmęs nemažą pinigą, negalėjo panaudoti jo savo nuožiūra. Statybai reikėjo sunkiai gaunamo leidimo, paskyros medžiagoms, transportui - išskirtinės pirmininko meilės, o įsigyti deficitinę prekę - taip pat leidimo (paskyros,

talono). Daugiausia pinigų atsidurdavo taupkasėse "ant knygučių", suteikdami jų savininkams nebent moralinį pasitenkinimą. Valstybė, išbalansavusi išspausdintų pinigų ir prekių santykį, niekada nesiruošė tuos pinigus paversti materialiomis vertybėmis, trumpai tariant, valstybė, mokėdama spalvotais popieriukais, melavo. Kaip žinia, ta piniginė sistema žlugo pirm pačios valstybės, nusinešdama visas indėlininkų viltis. Tuo metu statistinis indėlininkas turėjo apie du tūkstančius rublių, todėl turėtą menamą turtą reikia sumažinti ta suma.

Stabtelkime ir pajunkime savo fantaziją. Staiga daugelio peikiama mūsų dabartinė valstybė ima ūkininkams tiekti nemokamai kurą, trąšas, elektros energiją, kombinuotus pašarus ir kt. Patiktų? Žinoma. Tik kiek laiko ta valstybė šitaip galėtų tesėti? Mėnesį? Du? Ne ilgiau. Ana imperija tesėjo dešimtmečius. Ji buvo kupina gamtos turtų, tačiau vis tiek žlugo. Galingoji imperija žlugo, kai pradėjo gaminti dešras. Kas mena Stalino laikus, žino, kad tokios prabangos tas valdovas neleido. Tada gamino tankus, kirzinius batus bei pigią vėdą. Ir tuo imperija buvo galinga. Kam tai nepatiko, ji dar turėjo GULAG-ą, taip pat galingą.

Lieka aptarti klausimą, kaip mūsų atkurta valstybė privalėjo elgtis su sunkiai žmonių uždirditais ir taupkasėse laikomais pinigais, kad nebūtų taip skaudžiai melagių apgauti. Kai sakė, kad jūsų pinigai dingo, tai mums melavo. Iš tikrųjų, pats pinigas, kai jis buvo pradėtas gaminti iš popieriaus, tapo beverčiu, tačiau tuos popierėlius vyriausybė buvo įsipareigojusi padengti valstybės turtu. Pinigai dingo, tačiau turtas išliko. Kur ir kaip tas turtas pasidėjo jau ne kartą buvo rašyta, jis įvardintas žodžiu "prichvatizacija". Tik maža jo dalis nuėjo indėlių grąžinimui. Tačiau ir tas grąžinimas buvo lydimas kvailinimais ir prakeiksmams. Prisiminkime kaip "liaudis" ir rinkimus laimėjusios valdžios keikė pardavusiuosius Telekomą, už kurį pinigai buvo panaudoti indėliams atstatyti. Dabar, kai mūsų valstybėje yra pasaulinio lygio pavyzdingi ryšiai, kai beveik kiekvieno piliečio "telekomas" yra kišenėje, tos kalbos nutilo. Tik retkarčiais koks melagių suvedžiotas užmiegotomis akimis senukas dar šūkteli: "Telekomą pardavė!"

Regis, tarp imperijos, dešrų ir melagių bendro vardiklio neįmanoma parašyti, tačiau kas paneigs, kad neseni laikai juos sugiminiavo.

Atkelta iš 5 p.

Šventinamas kryžius tragiškai žuvusiems Laukminiškių kaimo (Kupiškio raj.) gyventojams

Ipolito Užkurnio Rūpintojėlis prie Televizijos bokšto 1991 m.

Šalia prie kelio parimęs

šešias pėdas dar išskirdavo valdžia, tad nesutelpa galvon, kam žmonėms reikėjo savo "nabašnykus" kavot... ant Pirmojo pasaulinio karo vokiečių karių kaulelių. Lentelė su kareivėlio pavarde nuimta ir priremta prie kapinių tvoros, o ton vieton pakastas adutiškis, tuokart jau savo dobilą numynęs ir šaukštą ant skobinių amžiams padėjęs... O aplink kapines (bent jau dabar) - laukų laukai nei arti, nei akėti jonžolėm ir pienėm geltonuoja, usnimis ir dagiliais raudonuoja. "O tempora, o mores!". Keistas sutvėrimas žmogus, suvis keistas, išties...

Tėstinumas

Algimantas Zolubas

Kaip tvirtino buvęs pirmasis Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretorius Lietuvoje Algirdas Mykolas Brazauskas, tikrų atsidavusių komunistų partijai ir jos ideologijai, narių Lietuvoje tebuvo 3 - 5 procentai, gi didžioji dauguma narių buvę tik prisišlieję prie tos partijos dėl asmeninės naudos. Po nepriklausomybės atgavimo komunistų partija nebuvo panaikinta ir joje liko apie 5 proc. buvusių narių, taigi galima tvirtinti, kad joje ir pasiliko tie ištikimieji, atsidavusieji. Partijos pavadinimas, tos nusikalstamos organizacijos tikrojo veido maskavimo tikslu, keitėsi net kelis kartus (SSKP - LKP - LDDP - LSDP) tačiau automatiškas narių perėjimas iš vieno į kitą partijos pavadinimą liudija ištikimųjų prielankumo komunistų partijai, veiklos būdų bei sovietinio "demokratinio centralizmo" patirties tėstinumą. Akivaizdų tėstinumą liudija ir buvusios partinės nomenklatūros išlikimas svarbiausiose valstybinėse institucijose: Seime, Vyriausybėje, teismuose. Jei Seimo ir Vyriausybės veikla atvira žiniasklaidai, gali būti kritikuojama, tai teismų veikla žiniasklaidai ir visuomenei yra savotiškas "tabu", draudžiama zona, nes jų sprendimai "galutiniai ir neskundžiami", kritika iškart prilyginama kišimuisi į teisminį procesą, spaudimą teismams. Kadangi teisėsaugininkais, su labai retomis išimtimis, dirbo tik ištikimi SSKP asmenys ir jie po nepriklausomybės atgavimo išliko savo postuose, teismų veiklos tėstinumas yra ryškiausias, prilygsta bolševikinei savivalei (zakon - taiga, prokuror - medved (įstatymas - taiga, prokuroras - meška).

Kad Lietuvoje tarpsta teisinis nihilizmas ir perdėm įteisinamas neteisingumas, mato visuomenė, mato žiniasklaida, tačiau kam gi pasiskusi? Pakritikavus teismo sprendimą ar teisminio proceso pažeidimus, gali susilaukti sankcijų už šmeižtą. Jei vis tik bandysi siekti tikro teisingumo, eik golgotą iki Strasbūro, o ten, pripažinus Lietuvos teismo sprendimą neteisingu, šimtą tūkstantines ar milijonines baudas mokės ne neteisą sprendimą priėmęs teisėjas, o Lietuvos valstybė, mokesčių mokėtojai, tarp kurių esi pats.

Pasirodo, kad teismai gali teisminio proceso medžiagą įslaptinti, tuomet teismo sprendimo motyvų nei žiniasklaida, nei visuomenė nesužinos. Antai Kazimiro Prunskienės, kitaip vadinamos "Šatrijos", bylos medžiagą Apygardos teisėjas A. Šumskas įslaptino, paskelbė tik sprendimą, kad K. Prunskienė su KGB nebendradarbiavo, nors Aukščiausiasis teismas tokio bendradarbiavimo faktą anksčiau yra patviri-

nęs. Ar ne akivaizdus palankumo bolševikams tėstinumo patvirtinimas?!

Jei minimam tėstinumui trukdoma, iš teismų galima sulaukti keršto. Štai judėjimas "Kitas pasirinkimas" inicijavo promaskvietiškos Baltijos akademijos veiklos Lietuvoje nutraukimą. Skandalingai dėl įstatymų pažeidimų pagarsėjusios akademijos veikėjai apskundė judėjimą teismui, reikalaudami nubausti jį už šmeižtą, paprašė areštuoti judėjimo sąskaitą banke. Vilniaus pirmasis apylinkės teismas iškart pakluso, nors teisminis procesas dar rimtai ir neprasidėjęs, sąskaitą jau areštavo. Ar tai nepanašu į kerštą už palankaus Rusijai ir nepalankaus Lietuvai tėstinumo trikdymą?

Ko norėti iš eilinių teisėjų, jei pats Teisingumo ministras Gintautas Bužinskas savo parašu po raštu Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungai (LLKS) "tėstinumo" svarbą iškėlė aukščiau už LR Seimo sprendimą.

1999 m. vasario 11 d. LR Seimas nutarė, kad Lukiškių aikštė turi tapti reprezentacine, o buvusieji KGB rūmai - informaciniu centru - lietuvių tautos kovos ir kančių už Lietuvos laisvę muziejumi. Iš tikrųjų, buvę KGB rūmai, pastatyti prieš šimtą metų buvo represijų, caristinės, lenkiškosios, fašistinės ir ypač sovietinės okupacijų metais laisvės kovotojų, partizanų tardymo, kankinimo ir žudymo vieta, todėl laisvos ir nepriklausomos Lietuvos teismams čia būti tikrai netinka. Koks išpūdis mūsų praeiviui, o ypač užsieniečiui, pamačius šio pastato sienų granite iškaltas nužudytųjų pavardės ir greta - dabartinių teismų iškabas?! Toks nesuderinamumas bado akis kiekvienam praeiviui, tačiau nebado akių aukščiausiems šalies vadovams.

Grįžkime prie G. Bužinsko, per daug įsijautusio į teisingumo sergėtojo rolę, elgesio, išdrįsusio nepaisyti Seimo nutarimo. Jis savo nuostatą nesteigti buvusiuose KGB rūmuose informacinio centro-muziejaus motyvuoja istorišku neteisingumu ir net istorinio paveldo pažeidimu (!). Štai ką parašė p. G. Bužinskas š. m. liepos 4 d. LLK Sąjungai:

"Teisingumo ministerija ... mano, kad minėtų teismų iškėlimas iš teismų darbui pritaikytų patalpų yra netikslingas, istoriškai neteisingas ir pareikalausiantis didelių kaštų. Pastatas Gedimino pr. 40/1 buvo pastatytas 1898 m. ir buvo skirtas tik teismui. Todėl visiškai suprantama, kodėl šiame pastate dirba ir turėtų dirbti teismai. Tai vienas iš nedaugelio Lietuvoje išlikusių teismams statytų pastatų, priklausančių tokios paskirties pastatų istoriniam paveldui".

Pagal Jurgį - ir kepurė: jei eiliniai teisėjai tęsia iš ne taip tolimos praeities atsineštas veiklos ir tradicijų nuostatas, Teisingumo ministras siekia carų laikus. O Seimo nutarimas? - Bala jo!

Gal ir nelengva vaduotis iš sovietinio paveldo bei jo tradicijų tėstinumo, ypač įsijautus į visagalių teisingumo vykdytojų roles, tačiau, jei nėra visiškai sunykę padarumo pradai, jei dar yra priklausomybės savo tautai jausmo likutis, nelemto tėstinumo atsikratyti įmanoma.

Rugpjūčio 11 - 21 dienomis Vokietijoje vyko XX Pasaulio jaunimo dienos. Šventasis Tėvas Benediktas XVI savo pirmosios apaštalinės kelionės į tėvynę Vokietiją metu ypatingą dėmesį skyrė jaunimui. Susitikimo tema - "Mes atvykome Jo pagarbinti" (Mt. 2, 2). Dar popiežius Jonas Paulius II pakvietė į būsimas dienas: "Brangūs jaunuoliai, jūs taip pat aukojate Dievui savo buvimo auksą, tai yra laisvę sekdami Juo iš meilės, ištikimai atsiliėpdami į Jo kvietimą; tegu jūsų karštos maldos smilkalai kyla Jo šlovės garbei; aukokite mirą, tai yra visišką dėkingumą Jam, tikram Žmogui. Jis pamilo mus taip, kad mirė kaip piktadarys ant Golgotos". Pasaulio jaunimo dienose gausiai dalyvavo jaunimas iš Lietuvos, tarp dalyvių - LLKS narių atžalos. (Žiupsnelis išpūdzio iš Jaunimo dienų - kitame numeryje).

Rugpjūčio 23 d. Lietuvos Sąjūdis ir Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga organizavo turiningą Gedulo ir vilties dienos minėjimą. Pilnutėlė Mokslų akademijos salė klausė iškilių kalbėtojų, akcentavusių marksistų ir nacistų - Stalino ir Hitlerio - Rytų Europai pragaištingą suokalbį (Molotovo-Ribentropo paktą) bei raginusių budėti naujų iššūkių akivaizdoje. Minėjimo dalyviai pritarė Sąjūdžio tarybos pareiškimui bei LLKS siūlymui dėl K. Prunskienės atstatydinimo iš užimamų pareigų.

Rugsėjo 4 d. Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdis, Lietuvos politinių kalinių sąjunga, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija organizavo Tarptautinę mokslinę konferenciją, skirtą 2000 m. vykusio Tarptautinio kongreso "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" ir visuomeninio Tribunolo penkerių metų sukakčiai paminėti. Konferencija nagrinėjo per pastaruosius penkerius metus Vidurio ir Rytų Europos valstybėse vykusius komunistinių režimų nusikaltimų mokslinius tyrimus.

Rugsėjo 18 d. įvyko LLKS nario monsinjoro Alfonso Svarinsko rūpesčiu ir taurių ukmergiškių pagalba sukurto Didžiosios Kovos apygardos partizanų atminimui įsteigto Mūšios parko šventinimo iškilmės (plačiau - kitame "Varpo" numeryje).

Lietuvos Sąjūdžio aktualijos

Rugpjūčio 22 d. LS tarybos nariai, atkreipę dėmesį į itin žemą visuomenės pasitikėjimą teismais, lankėsi pas Prezidentą dėl visuomenės dalyvavimo teisingumo vykdyje (dėl teismo tarėjų institucijos įvedimo). Taip pat kalbėta dėl buksuojančios žemės reformos, dėl seniai įsritigusio Laisvės paminklo statybos ir informacinio centro rengimo Lukiškių aikštėje. Prezidentas siūlymus dėmesingai iš klausė, susirūpinimą priėmė kaip pamatuotą.

Rugpjūčio 28 d. LS tarybos pirmininkas R. Kupčinskas, tarybos nariai G. Vaišnorienė ir K. Vidžiūnas Kelmeje dalyvavo Sąjūdžio organizuotame mitinge Laisvės dienai paminėti. Dalyviai iš Tytuvėnų su procesija ėjo į Šiluvą, dalyvavo šv. Mišiose už Lietuvą, kurias laikė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Rugpjūčio 30 d. LS tarybos posėdyje priimti pareiškimai "Dėl sovietinės okupacijos padarytos žalos atlyginimo" ir "Dėl atlyginimų indeksavimo".

Š.m. spalio 9 d. įvyks
Rytų Lietuvos ir Vilniaus užgrobimo
85 metų sukakties minėjimas:
Šv. Mišios Arkikatedroje - 9 val.,
išvyka į N. Rasas - 10 val.,
minėjimas konferencija
Vilniaus įgulos karininkų ramovėje 13 val.

Rengėjai: "Vilnijos" draugija, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, Krašto apsaugos bičiulių klubas, Lietuvių švietimo draugija "Rytas", Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga, "Vorutos" redakcija.

Spalio minėtinos dienos

- 1-oji** - PRIEŠ 120 METŲ GIMĖ
MYKOLAS KRUPAVIČIUS (MIRĖ 1970-12-04)
- 2-oji** - TARPTAUTINĖ SENŲ ŽMONIŲ DIENA
PASAULINĖ MUZIKOS DIENA
- 2-oji** - ANGELŲ SARGŲ DIENA POLICIJOS ŠVENTĖ
- 4-oji** - PASAULINĖ GYVŪNIJOS DIENA
- 5-oji** - TARPTAUTINĖ MOKYTOJŲ DIENA
- 8-oji** - DERLIAUS DIENA
- 9-oji** - TARPTAUTINĖ PAŠTO DIENA
VILNIAUS DIENA
- 10-oji** - PASAULINĖ PSICHIKOS SVEIKATOS DIENA
- 15-oji** - PASAULINĖ BALTOSIOS LAZDELĖS DIENA
- 25-oji** - KONSTITUCIJOS DIENA

VARPAS Leistas politkalinių sovietinėse koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. - pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244. **Adresas:** Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. **Tel.:** 244 46 19, 244 21 57. **Faksai:** 244 46 19, 244 21 57. **Redaguoja** redakcinė kolegija. Dizaineris Gediminas Ruzgys. **Bendradarbiams** honoraras nemokamas. **Straipsnių turinys** nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

132-ojo „Varpo“ numerio redaktorius - Algimantas Zolubas Skaitykite "VARPA" internete: www.lrs.lt/rezistencija lietuvių, anglų ir rusų kalbomis

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 9191366)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA.
Sąskaita Nr. LT 62.73000.10002492325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius.

Aukos **VARPUI**

Dėkojame aukojusiems:

S. Averkienei - 10 Lt,
 S. Vaineikienei - 20 Lt,
 A. Tamulienėi - 25 Lt,
 B. Čypienei - 33 Lt,
 V. Paplausui - 10 Lt.

Už nuotraukos dėkojame:

Vaivai Mažeikaitei, Algiui Dėdinui,
 Algimantui Zolubui
 Viršelyje - paminklas komunizmo
 aukoms Rusijoje "Sielvarto kaukė".
 Skulptorius Ernst Neizvestnyj

Lietuvos Sąjūdžio Tarybos pareiškimas

Nusikalstamas Molotovo-Ribentropo paktas, pasirašytas komunistinės Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos, buvo sąmokslas prieš pasaulio demokratinę visuomenę, tautas ir žmoniją dalis.

Dėl šio suokalbčio okupuotos nepriklausomos valstybės ar jų teritorijų dalys, tautos patyrė agresorių represijas, skaudžias netektis ir genocidą, nuožmią diktatūrą užgrobtose teritorijose.

Nacių įvykdyti nusikaltimai pasmerkti Niurnbergo procese, kaltieji nuteisti ir nubausti. Tačiau pasaulio visuomenė taip ir nesugebėjo teisiškai įvertinti, pasmerkti ir nubausti komunistinio režimo padarytų nusikaltimų organizatorių bei vykdytojų, atnešusių skaudžias nelaimės valstybėms ir tautoms. Rusija, kaip Sovietų Sąjungos teisių tęsėja, neatsiprašė tautų už totalitarinio režimo padarytus nusikaltimus.

Valstybių teritorijų dalijimasis, kai stipresnės grobia mažesnes, turi būti visiems laikams pašalintas iš tarpvalstybinių santykių.

Prieš 66 metus įvykęs nepriklausomų valstybių - Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos - pasidalijimas tarp Stalino ir Hitlerio totalitarinių imperijų,

sukėlęs Antrąjį pasaulinį karą, buvo atmetas ir teisingai pasmerktas tarptautinės bendruomenės, taip pat ir buvusios Sovietų Sąjungos Liaudies deputatų suvažiavime bei tarpvalstybinėje Lietuvos ir Rusijos sutartyje. Šiandien Rusijoje norima nepaisyti to pasmerkimo. Dabartinis Rusijos prezidentas viešai yra pareiškęs, kad Molotovo-Ribentropo paktas buvo geras dalykas. Tai arogantiškas ir ciniškas tarpvalstybinių santykių bloginimas.

Tokie neatsakingi Rusijos pareigūnų pareiškimai kelia nerimą demokratių šalių visuomenei, mažina pasitikėjimą kaimyninės valstybės valdžios struktūrų patikinimais siekti draugiškų santykių su kitomis šalimis. Sąjūdžio taryba ragina Lietuvos aukščiausius pareigūnus būti budrius ir atsakingus už valstybės ir tautos ateitį, kad nepasikartotų XX amžiaus viduryje įvykusi lietuvių tautos tragedija.

Iškovota ir atkurta valstybės nepriklausomybė, tautos laisvė turi būti apginta. Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų vienybė ir Baltijos kelio dvasia išsaugota amžiams.

Lietuvos Sąjūdžio taryba

**Lietuvos Respublikos Liustracijos komisijos Pirmininkei Daliai Kuodytei
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Artūrai Paulauskui
Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui**

SIŪLYMAS

dėl lojalumą Valstybei praradusios Seimo narės ir Žemės ūkio ministrės Kazimiros Prunskienės atstatydinimo

Vilnius, 2005-08-23

Piliečio lojalumas valstybei, nors jo vertinimas nėra lengvas (dažnai motyvuojamas tik įtarimu), jo nenagrinėja ir nelojalumo fakto netvirtina teismai, tačiau, skiriant ar renkant asmenis į valstybines institucijas, į lojalumą visose valstybėse atsižvelgiama labai rimtai, nelojalių piliečių veikla valstybinėse institucijose nutraukiama, sustabdoma arba ribojama. Ir toks ribojimas nelaikomas žmogaus teisių pažeidimu, apkalta ar bausme, kaip nelaikomi bausmės ribojimai dirbti tam tikrą darbą be atitinkamo profesinio pasiruošimo, kvalifikacijos. Nelojalumo valstybei požymiai gali būti įvairūs: valstybei priešiška veikla ar bendradarbiavimas su valstybei priešiškomis struktūromis praeityje, įtarimas ar realūs faktai, liudijantys esant tokios veiklos tąsą.

Žemės ūkio ministrės Kazimiros Prunskienės bendradarbiavimo faktą su KGB praeityje nustatė Aukščiausiasis teismas, nelojalumą Lietuvos valstybei rodo ir kiti veiksmai. Tai - glaudus bendravimas su slapto SSRS agentu Vokietijoje Klimaičiu-Kliugeriu iki ir po nepriklausomybės atkūrimo, Maskvos inicijuoto moratoriumo nepriklausomybei aktyvus palaikymas ir primygtinas siūlymas Seimui priimti 1990 m., kainų sukėlimas, išprovokavęs jedinstvenikų maištą 1991 m., ginkluotų omonininkų pasitelkimas asmens apsaugai po jos atstatydinimo iš premjerės pareigų 1991 m., R. Pakso rėmėjo Borisovo elgesio teisinimas, pataikavimas bei pritarimas nepalankiai Rusijos politikai Lietuvos atžvilgiu bei tos valstybės padėkos ženklai (jai suteiktas Rusijos kunigaikštienės titulas), nesena išvyka į Rusijos organizuotas iškilmės Karaliaučiuje be Prezidento ir URM pritarimo ir kt.

Laikydami Kazimirą Prunskienę nelojalia Lietuvos Respublikai, siūlome:

- Liustracijos komisijai, kadangi K. Prunskienė neprisipažino bendradarbiavusi su KGB nei teismams, nei Liustracijos komisijai, o tokį faktą pripažino LR Aukščiausiasis teismas, vadovaujantis įstatymu, viešai paskelbti jos bendradarbiavimą su KGB.

- LR Seimui svarstyti K. Prunskienės, kaip nuslėpusios bendradarbiavimą su KGB bei praradusios lojalumą valstybei, Seimo narės mandato panaikinimo klausimą.

- LR Prezidentui K. Prunskienę iš užimamų Žemės ūkio ministrės pareigų atstatydinti.

Jonas Burokas, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Valdybos pirmininkas

Rytas Kupčinskas, Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas

Algirdas Petrusevičius, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos pirmininkas

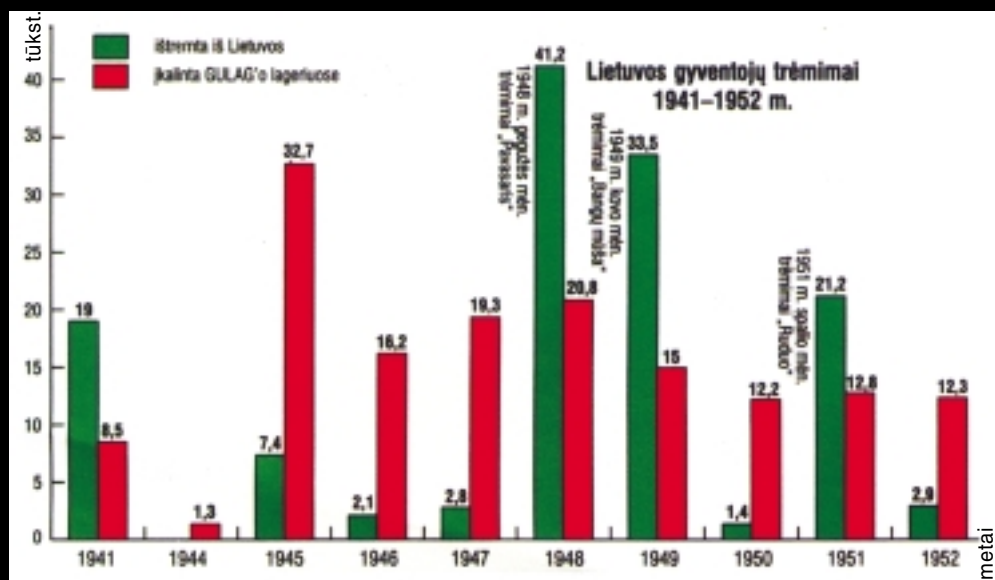
Antanas Burokas, Krašto apsaugos bičiulių klubo pirmininkas

Partizanų atminimo įamžinimo renginys Rokuose

Prie paminklo Rokuose (iš dešinės): paminklo statydinimo iniciatorė Onutė Stasiulevičiūtė-Čepienė, paminklą šventinės mons. Alfonsas Svarinskas ir aktyvus pagalbininkas Algimantas Čepis

XX Pasaulio jaunimo dienų dalyviai Vokietijoje

Įkalintų ir ištremtų Lietuvos gyventojų skaičiai tūkstančiais

(šaltinis - Lietuvos geografijs. Atlasas. Leidykla BRIEDIS).

Sovietinės okupacijos metais Lietuva neteko apie 800 tūkst. savo gyventojų. Apie 300 tūkst. žmonių patyrė komunistinio režimo baisumus - kalėjimus, lagerius, tremtį Sibire ir tolimoje šiaurėje.

Kas trečias suimtas mirė nuo kankinimų, bado ar nepakelęs atšiauraus klimato. Daugiau kaip 30 tūkst. žmonių okupantai nužudė Lietuvoje. Bėgdami nuo komunistų teroro, iš Lietuvos pasitraukė daugiau kaip 440 tūkst. šalies gyventojų.